

COVID-19 VAKTSINEERIMINE JA VÄHIHAIGED PATSIENDID: VAKTSINEERIGE. JÄLGIGE. JUHENDAGE.

ESMO ÜLESKUTSE

87 miljonit haigusjuhtumit põhjustanud ja 1,9 miljonit inimest nõudnud COVID-19 on meie elu mitmel moel segi paisanud. Haavatavamatele, sealhulgas vähihaigetele, on selle mõju olnud eriti raske. Rahvusvaheline vähiuuringute agentuur uuendas hiljuti oma GLOBOCAN andmebaasi, et lisada sinna 2020. aasta uute vähijuhtude arvu, mis küündib 19,3 miljonini, millest 4,4 miljonit registreeriti Euroopas. Pandeemia järelmõjud võivad põhjustada uute vähijuhtude, aga ka ennetatavate juhtude diagnoosimise hilinemise ja kuhjumise, mis mõjutab suremust lähiaastatel.

Tugevate vaktsiinikandidaatide heakskiitmine rangete reguleerivate asutuste poolt annab meile lootust, et see keeruline periood hakkab viimaks lõppema. Kuid arvestades vaktsiini piiratud kogust, on meie järgmine väljakutse tagada selle võrdne ja õiglane jaotamine nii riigis kui ka kogu maailmas.

Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) immuniseerimiskspertide strateegiline nõuanderühm avaldas väärtuste raamistikku, mis aitab liikmesriikidel juhtida nappide ressursside, st vaktsiini, õiglast ja võrdset jaotamist.

MÕNED VÄÄRTUSPÕHIMÕTTED, MILLE ALUSEL WHO PRIORISEERIB VAKTSIINISAAJAJD, TÄIDAVAD JÄRGMISI EESMÄRKE³:

- 1** vähendada surmajuhtumeid ja haiguskoormust;
- 2** kaitsta oluliste teenuste, sealhulgas tervishoiuteenuste jätkumist;
- 3** kaitsta neid, kes võtavad märkimisväärsed lisariske ja koormusi, et tagada teiste heaolu.

COVID-19 MÕJU VÄHIHAIGETELE PATSIENTIDELE

- **Suur risk** raskekujulise ja surmaga lõppeva COVID-19 tekkeks
- **Vähivastase ravi katkestamine, peatamine või mittetaastamine** SARS-CoV2 infektsiooni tõttu
- **Hirm** viirusesse nakatumise ees
- **Regulaarse tervisekontrolli ja jälgimise peatamine või piiramine**

COVID-19 MÕJU VÄHIHAIGUSELE

COVID-19 tõttu regulaarsete sõeluuringute ärajäämine uute vähijuhtumite ennetamiseks ja sellest tulenevad raskused patsiendile ravi järgimisel põhjustavad lähiaastatel haigusjuhtude järsu tõusu.

Vaktsineerimisstrateegiate väljatöötamise kontekstis soovib enam kui 25 000 onkoloogiaspetsialisti esindav teadusselts Euroopa Meditsiinilise Onkoloogia Ühing (European Society for Medical Oncology - ESMO) paluda liikmesriikidel kaaluda järgmist:

- 1 VAKTSINEERIGE KÕIKI VÄHIHAIGED PATSIENTE**
kooskõlas WHO põhimõtetega, mille eesmärk on vähendada surmajuhtumeid ja haiguskoormust. Akuutse haigusega või vähivastast ravi saavad patsiendid vääriavad täiendavat eelisstaatust ainult piirangute korral.
- 2 KOGUGE HOOLIKALT ANDMEID**
asjakohaste registrite kaudu, et jälgida vaktsiinide mõju haavatavale elanikkonnale, sealhulgas vähihaigetele ja immuunvastuse jälgimise all olevatele patsientidele.
- 3 JUHENDAGE JA LOOGE USALDUST**
avalikkuse ja vaktsiinisaajate seas ning pakkuge neile ajakohast teavet lihtsasti mõistetavas keeles.

Tervishoiutöötajate ja vähihaiged ning nende perekondi esindavate patsiendiorganisatsioonide eesmärk on teha koostööd, et järgida WHO esimese põhimõtte täitmist: vähendada surmajuhtumeid ja haiguskoormust ning kaitsta neid, kes vajavad kõige rohkem kaitset.

Euroopa Meditsiinilise Onkoloogia Selts (European Society for Medical Oncology) on Euroopa juhtiv meditsiinilise onkoloogia organisatsioon. Seltsi kuulub üle 25 000 onkoloogiaspetsialisti enam kui 160 riigist ning see toimib onkoloogiaalase hariduse ja teabe tugijorganisatsioonina. Meie ülesanne on toetada oma liikmete arengut ja edasijõudmist tänases kiirelt arenevas professionaalses keskkonnas. Teavet ESMO töö kohta, mis käsitleb COVID-19 ja vähktõbe, vaadake palun: <https://www.esmo.org/covid-19-and-cancer>

ESMO avaldused vähihaigete vaktsineerimise kohta COVID-19 vastu: www.esmo.org/covid-19-and-cancer/covid-19-vaccination

1. Johns Hopkins, University of Medicine. Coronavirus Resource Center. Saadaval aadressil: <https://coronavirus.jhu.edu/map.html> (Viimati vaadatud: 7. jaanuar 2021)
2. International Agency for Research on Cancer. 2020. Global Cancer Observatory. Saadaval aadressil: <https://gco.iarc.fr/today/data/factsheets/cancers/39-All-cancers-fact-sheet.pdf> (viimati vaadatud: 23. detsember 2020)
3. World Health Organization. 2020. WHO SAGE values framework for the allocation and prioritization of COVID-19 vaccination. Saadaval aadressil: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/334299/WHO-2019-nCoV-SAGE_Framework-Allocation_and_prioritization-2020.1-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y

THE CALL TO ACTION HAS BEEN ENDORSED BY THE FOLLOWING ORGANISATIONS*:

*The list of organisations endorsing the ESMO Call to Action is being updated on an ongoing basis (last updated: 2 February 2021).

